

9

וּבְטַעַם הַמִּים שִׁטְהָרוּ קַל־טָמֵא אֶחָשֵׁב
עַל צַד־הַקֶּשֶׁט כִּי הֶעֱנָן הוּא קְדֵי שִׁירָאָה הָאָרֶם
עַת־צַצְמוּ עָסֶר הַטְּבִילָה קָאֵלוּ נִבְרָא: בְּאוֹתָהּ
שָׁעָה. כְּמוֹ שֶׁהִיא הַעוֹלָם בְּלוּ מִיָּם טָרָם הָיוּ
בּוֹ אָדָם, וְכְמוֹ שֶׁכָּתוּב. וְרוּחַ אֱלֹהִים מְבַרְכֶת
עַל־פְּנֵי הַמַּיִם (בראשית א ב). וְיָמֵן אֶל־לְבָבוֹ קְדָמִיּוֹן
כִּי כְמוֹ שֶׁנִּתְחַדֵּשׁ בְּגוֹפוֹ יִסְנַשׁ גַּם־כֵּן מְצַלְחֵתוֹ
לְטוֹב, וְיִבְשֵׁיר מְצַשׁוֹ וְיִדְקֶדֶק בְּדַרְכֵי הַשָּׁם בְּרוּךְ
הוּא. וְעַל־כֵּן אָמְרוּ חֲכָמִים שֶׁלֹּא תִקְשֶׁר הַטְּהָרָה
בְּמִים שֶׁבְּקָלִי כִּקְ בְּמִים מֵיִם אוֹ מְבַרְכִין שֶׁהֵן
עַל קַרְקַע וְלֹא בְּקָלִי, מְבַרְכִין מְבַרְכִין קְדֵי לְמַת אֶל־
לְבָבוֹ בְּמִשְׁבָּה קָאֵלוּ הַעוֹלָם בְּלוּ מִיָּם, וְהוּא
נִתְחַדֵּשׁ בְּצִלּוֹתוֹ מְהֵרָה, כְּמוֹ שֶׁאָמְרָנוּ, וְאֵם יִהְיוּ
הַמִּים בְּקָלִי אוֹ אֶפְלוּ צָבְרוּ עַל קָלִי, לֹא יִתְבַּן
הֶעֱנָן הַזֶּה שֶׁאָמְרָנוּ אֶל מִשְׁבָּת הַטּוֹבָל, כִּי יֵשׁ
גְּבוּל אֶל־קַל־אֶשֶׁר הוּא בְּקָלִי שֶׁהוּא מְצַשָּׂה קְדֵי
אָדָם, וְעַל־כֵּן לֹא יִחַשֵׁב בְּטְבִילוֹ בְּקָלִי קָאֵלוּ קַל־
הַעוֹלָם מִיָּם בְּאֶשֶׁר בְּתַחֲלָה, וְשֶׁהוּא נִתְחַדֵּשׁ לְשֶׁעָתָה.
וְהַשּׂוֹמֵעַ יִשְׁמַע וְהַטְּבִיל יִתְבַּל (יחזקאל ג כו).

וַיִּדְבֹר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר: כִּי תִשָּׂא אֶת־רֹאשׁ בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל
לְפָקֶד־יָהֶם וְנִתְּנוּ אִישׁ כְּפָר נַפְשׁוֹ לַיהוָה בְּפָקֶד אֱתָם וְלֹא־יִהְיֶה בָהֶם
יִגָּף בְּפָקֶד אֱתָם: וְהוּא יִתְּנוּ כָּל־הַעֲבָרִים עַל־הַפְּקוּדִים מִחֲצִית הַשְּׁקָל
יִבְשֵׁקֶל הַקָּדָשׁ עֲשָׂרִים גֵּרָה הַשְּׁקָל מִחֲצִית הַשְּׁקָל תְּרוּמָה לַיהוָה: כָּל־
הַעֲבָרִים עַל־הַפְּקוּדִים מִבְּנוֹ עֲשָׂרִים שָׁנָה וּמִעֲלָה יָמֵן תְּרוּמַת יְהוָה:
טו הַעֲשִׂיר לֹא־יִרְבֶּה וְהַדֵּל לֹא יִמְעִיט מִמִּחֲצִית הַשְּׁקָל לְמַת אֶת־תְּרוּמַת
טז יְהוָה לְכַפֵּר עַל־נַפְשֹׁתֵיכֶם: וְלָקַחְתָּ אֶת־כֶּסֶף הַכְּפָרִים מֵאֵת בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל וְנָתַתָּ אֹתוֹ עַל־עֲבֹדַת אֹהֶל מוֹעֵד וְהָיָה לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְזִכְרוֹן
לְפָנֵי יְהוָה לְכַפֵּר עַל־נַפְשֹׁתֵיכֶם:

פסוק כו כ"א

9

כִּי תִשָּׂא אֶת רֹאשׁ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, אֲנִי מוֹצֵאִים
בְּמַקוֹמוֹת הַרְבֵּה שֶׁהַקַּב"ה אָמַר לְמֹשֶׁה שֶׁאוֹת אֶת
רֹאשׁ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל (ס), כִּי תִשָּׂא אֶת רֹאשׁ, וְלִמָּה כֵּן, אֲלֵא אָמַר
הַקַּב"ה לְמֹשֶׁה, מִשֶּׁה כָּל מַה שֶּׁאֵתָּה יִכּוֹל לְרוֹמֵם אֶת
הָאוֹמָה הַזֹּאת רוֹמְמָה שְׂכָאִילוֹ לִי אֵתָּה רוֹמֵם, שֶׁנֶּאֱמַר כִּי
תִשָּׂא אֶת רֹאשׁ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, כִּי תִשָּׂא בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֵין כְּתוּב
כֹּאן אֲלֵא אֶת רֹאשׁ, וְאֵין רֹאשֶׁם שֶׁל יִשְׂרָאֵל אֲלֵא הַקַּב"ה
שֶׁנֶּאֱמַר (ע) וַיַּעֲבֹר מֶלֶכְךָ לְפָנֵיהֶם וְהָיָה בְּרֹאשָׁם וְכו'.

פסוק כ"א כ"א

3

וְנִתְּנוּ אִישׁ כּוֹפֵר נַפְשׁוֹ, אָמַר מֹשֶׁה רַבּוֹן הָעוֹלָמִים
מִי יִכּוֹל לִיתֵן פְּדִיּוֹן נַפְשׁוֹ, אִם לֹא פְדָה יִפְדֶּה אִישׁ לֹא
יִתֵּן לְאֱלֹהִים כְּפָרוֹ וַיִּקַּר פְּדִיּוֹן גַּפְשָׁם וְגו' (ס) אָמַר לוֹ
הַקַּב"ה לֹא כֶּשֶׁם שֶׁאֵתָּה סְבוּר אֲלֵא זֶה יִתְּנֵה, כֹּוֹה יִתְּנֵה.
אָמַר ר' מֵאִיר כְּמִין מִטְּבַע שֶׁל אֵשׁ הִרְאָהוּ הוֹצִיא הַקַּב"ה
מִתַּחַת כֶּסֶף הַכְּבוֹד וְהִרְאָהוּ לְמֹשֶׁה וְאָמַר לוֹ זֶה יִתְּנֵה,
כֹּוֹה יִתְּנֵה.

פסוק כ"א כ"א

4

לְכַפֵּר עַל נַפְשֹׁתֵיכֶם לְפִי שְׂרֵמֹז לָהֶם כֹּאן ג' תְּרוּמוֹת, שֶׁנִּכְתַּב
כֹּאן תְּרוּמַת ה' שְׁלֹשׁ פַּעֲמִים: אַחַת תְּרוּמַת אֲדָנִים שֶׁמִּנָּאן
כֶּשֶׁתַּחֲלִילוֹ בְּנִדְבַת הַמִּשְׁכָּן וְנִתְּנוּ כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִחֲצִית הַשְּׁקָל,
וְעַל־הַ לְמֵאֵת כְּכֹר, שֶׁנֶּאֱמַר: וְכֶסֶף פְּקוּדֵי הָעֵדָה מֵאֵת כְּכֹר
(לְהֵלֵךְ לַח כֹּה), וְמֵהֵן נַעֲשׂוּ הָאֲדָנִים, שֶׁנֶּאֱמַר: וַיְהִי מֵאֵת
כְּכֹר הַכֶּסֶף וְגו' (שם פְּסוּק כז). וְהַשְּׁנִיית אֶף הִיא עַל יַדֵּי
מִנִּין שֶׁמִּנָּאן מִשְׁהוּקֵם הַמִּשְׁכָּן, הוּא הַמִּנִּין הָאֲמוּר בְּתַחֲלִיל
חֹמֶשׁ הַפְּקוּדִים: בְּאֶחָד לְחֹדֶשׁ הַשְּׁנִי בַשָּׁנָה הַשְּׁנִיית (בְּמִדְבָר
א א), וְנִתְּנוּ כָּל אֶחָד מִחֲצִית הַשְּׁקָל, וְהֵן לְקִנּוֹת מֵהֵן קִרְבָּנוֹת
צְבוּר שֶׁל כָּל שָׁנָה וְשָׁנָה, וְהוֹשׁוּ בָהֶם עֵנִיִּים וְעֹשִׂירִים, וְעַל
אוֹתָהּ תְּרוּמָה נֶאֱמַר: לְכַפֵּר עַל נַפְשֹׁתֵיכֶם, שֶׁהַקִּרְבָּנוֹת לְכַפֵּרָה
הֵם בְּאִיִּם. וְהַשְּׁלִישִׁית הִיא תְּרוּמַת הַמִּשְׁכָּן כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר: כָּל
מֵרִים תְּרוּמַת כֶּסֶף וְנַחֲשֶׁת (לְהֵלֵךְ לֵה כד), וְלֹא הִיתָה יָד כָּלֶם
שׁוֹה בְּה, אֲלֵא אִישׁ אִישׁ מֵה שֶׁנִּדְבְּרוּ לְבוֹ.

פסוק כ"א כ"א

5

א מִצְוֹת יַעֲשֶׂה מִן הַתּוֹרָה לִיתּוֹן כָּל אִישׁ מִיִּשְׂרָאֵל
מִחֲצִית הַשְּׁקָל בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה. אֲפִילוּ עֵנִי
הַכְּתוּרִים מִן הַצְּדָקָה חַיִּיב. וְשׂוֹאֵל מֵאַחֲרֵים אוֹ מִכְּכֹר
כְּסוּת שֶׁעַל כְּתִיב וְעוֹתוֹן מִחֲצִית הַשְּׁקָל כֶּסֶף שֶׁנֶּאֱמַר
הַעֲשִׂיר לֹא יִרְבֶּה וְהַדֵּל לֹא יִמְעִיט וְגו'. וְאֵינוּ נִתְּנוּ
בְּפַעְמֵים רַבּוֹת הַיּוֹם מַעֵט וְלִמְחָד מַעֵט אֲלֵא נִתְּנוּ כָּלוּ
כְּאַחַת בְּפַעַם אַחַת:

פסוק כ"א כ"א

6

הַתְּקַר אֶל־וָה ז
תְּמַצָּא אִם עַד־תִּכְלִית שְׁנֵי תְּמַצָּא: וְגַבְיֵי שְׁמִים מֵהַתְּפַעַל עֲמָקָה ח
מְשָׂאוֹל מֵהַתְּדַע: אֶרְכָּה מֵאַרְצֵי מִדְּה וְרַחְבָּה מֵנִיִּים:
אֵינֶה סִיג יא
רְבִי אֲבָא בַר כְּהֵנָא בִּשְׁמֵי רַבִּי לֹוִי
אָמַר: אָמַר הַקַּב"ה (כ) יִקּוּ לִי הַמִּים * מַה שֶּׁאֵין עֲתִיד לַעֲשׂוֹת בְּהֵם *
פסוק כ"א כ"א

7

א"ל אחשורוש הואיל
ואתה מבקש לקחתם ממני, אם אותם היהורים
שהם משכימים ואומרים (דברים ו, ר) ה' אלקינו
ה' אחד, איני מוכרן לך, שהם פקדון בידי,
ומתיירא אני שלא יעשה לי כשם שעשה לפרעה
ולסיחון ולעוג ולשלשים ואחד מלכים ולטיסרא
וליבין ולסנחריב, זכור אני מה שעשה לנבוכדנצר
שהחריב את ביתו, שנתענה עם כל חיה ועם כל
בהמה, וכן לבלשצר, ועליהם הכתוב אומר (איוב
יב, יג) משגיא לגוים ויאבדם, אף אני קשה לי,
א"ל המן אמת הן כל הדברים שאמרת, שהיו בומן
שהקב"ה רצוי להם, אבל עכשיו שנחרב ביתו
ומקדשו הוא כעוֹס עליהם, א"ל אני טוֹכֵם לך
חשבון ס' ריבוא, כשיצאו ממצרים נתנו ס' ריבוא
בקע לגלגלת, והרי עולה מבקע לגלגלת עשרת
אלפים ככר כסף, ובשביל שהם שוקלין להקב"ה
אני שוקל לך, לכך נאמר ועשרת אלפים ככר כסף.

9

10

11

אתרו הדברים האלה גדל המלך אחשורוש
אחי המן בני המדתא האגגי וישם את כסאו מעל כל השמים
ב אָזְרָת אֹתוֹ: וְכָל־עַבְדֵי הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר־בְּשַׁעַר הַמֶּלֶךְ כְּרַעִים וּמְשִׁמְחוּיִם
: לְהִמָּן כִּי־כֵן צִוְּהוּ הַמֶּלֶךְ וּמְרַדְכֵי לֹא יִכְרַע וְלֹא יִשְׁתַּחֲוֶה:
פסוק כ"א כ"א

כורעים ומשתחוים. שעשה עמנו מלוה, לפיכך ומרדכי לא יכרע ולא ישתחוה
פסוק כ"א כ"א
וְתִאֲמַר לוֹ יְרֹשֵׁה
וְכָל־אֲהָבָיו יַעֲשׂוּ עֵץ. גְּבִיָּה תְּמַשִּׁים אָמָהּ וּבִבְקָרָה וְאָמַר ל
וַיִּתְּלוּ אֶת־מְרַדְכֵי עָלָיו וְבֵאֵרֵם הַמֶּלֶךְ אֶל־הַמַּשְׁתָּה שְׁמַח ו
הַדְּבָר לְפָנֵי הַמֶּן וַיַּעַשׂ הָעֵץ:
פסוק כ"א כ"א

וַיֵּרָא הָעָם כִּי־בָשַׁשׁ מֹשֶׁה לָרֶדֶת מִן־הָהָר וַיִּקְהַל הָעָם עָלָיו
אָהֳרֹן וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו קוּם וְעֲשֵׂה־לָּנוּ אֱלֹהִים אֲשֶׁר יֵלְכוּ לִפְנֵינוּ כִּי־
וְהוּא מֹשֶׁה הָאִישׁ אֲשֶׁר הָעֵלְנוּ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לֹא יָדַענוּ מַה־יְהִי לָנוּ:
ב וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶהְיֶה פָּרְקוֹ נִזְמִי הַזֶּהב אֲשֶׁר בְּאָזְנֵי נְשִׂיכֶם בְּנִיכֶם
ג וּבְבִמְיֶכֶם וְהָבִיאוּ אֵלָי: וַיַּתְּפֶרְקוּ כָּל־הָעָם אֶת־נִזְמֵי הַזֶּהב אֲשֶׁר
ד בְּאָזְנֵיהֶם וַיָּבִיאוּ אֶל־אֶהְרֹן: וַיִּקַּח מִיָּדָם וַיַּצַּר אֹתוֹ בַּתְּרֹט וַיַּעֲשֵׂהוּ עֵגֶל
מִסַּכָּה וַיֹּאמְרוּ אֵלֶּה אֱלֹהֵינוּ יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר הָעֵלְנוּ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם:

והיה המן חוזר ומבקש קורה של נ' אמה
לא מצא, אלא שלח לבנו פרשנדתא שהיה הגמון
קרדוניא, ונטל נסר אחד מתיבתו של נח, שהיה
רכבו של נסר נ' אמה, שעשה הקב"ה אותו זכרון
לעולם, שידעו דורות עולם שהביא מכול לעולם,
שכן כתיב (תהלים קיד, ד) זכר עשה לנפלאותיו,

אמר ר' אבהו
אמר ר' אבהו

והניף את העמר, ר' לוי אמר היא
שעמדה להם בימי המן וכו'. כיון שראה
גרדכי את המן בא כנגדו והסוס בידו, אמר דומה
לני שאין רשע זה בא אלא להרגני וכו', מה
גשה, נתעטף בטליתו ועמד בתפלה לפני הקב"ה.
ותלמודי יתבין תניין (ישכו ולמדו) קמרי, אמר
(המן) להם, כמה אחס עוסקים, אמרו לו במצות
העומר, שהיו ישראל מקריבין במקדש כיום הזה,
אמר להון, הדין עומרא כמאי הוה, דדהב או
דכסף, אמרו דשעורין, אמר להון, וכמה הוה
טימי דידיה (ערכו), כ"י קנטרין (שמא כ"י קנטרין
שהם משקלות גדולות), אמרין ליה סגין כ"י
מנין, אמר להון, קומו (מחפילחכם ושק ואפר)
דנצחו עשרח מנכון (עשר מנה שלכם) לעשרת
אלפים קנטריא דכספא וכו'.

אמר ר' אבהו
אמר ר' אבהו

וַיִּדְבַּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּךְ־רֵד כִּי שָׁחַת עַמֶּךָ אֲשֶׁר הָעֵלְיִת מֵאֶרֶץ
ח מִצְרַיִם: סְרוּ מַחֵר מִן־הָהָר אֲשֶׁר צִוִּיתֶם עֲשׂוּ לָהֶם עֵגֶל מִסַּכָּה
וַיַּשְׁתַּחֲוּ־לוֹ וַיִּזְבְּחוּ־לוֹ וַיֹּאמְרוּ אֵלֶּה אֱלֹהֵינוּ יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר הָעֵלְנוּ
ט מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם:

ויעמד
משה בשער המחנה ויאמר מי ליהוה אלי ויאספו אליו כל בני לוי:
וַיֹּאמֶר לָהֶם כֹּה־אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל שִׁימוּ אִישׁ־תְּרֻבּוֹ עַל־יָרְכוֹ
עֲבָרוּ וְשׁוּבוּ מִשַּׁעַר מִשַּׁעַר בְּמַחֲנֵה וְהָרְגוּ אִישׁ־אֶת־אֶחָיו וְאִישׁ־אֶת־
מח רעהו וְאִישׁ־אֶת־קַרְבּוֹ: וַיַּעֲשׂוּ כַּכֵּן לְוֵי כָּדָר מֹשֶׁה נִפְלַל מִן־הָעָם בַּיּוֹם
כט הַהוּא כְּשִׁלְשַׁת אֲלָפֵי אִישׁ:

אמר ר' אבהו

וַיֵּרָא יִשְׂרָאֵל אֶת־בְּנֵי יוֹסֵף וַיֹּאמֶר מִי־אֵלֶּה: ח
וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל־אֲבִיו בְּנֵי הִם אֲשֶׁר־נָתַן־לִי אֱלֹהִים בְּנֵה וַיֹּאמְרוּ קַח־ם: ט
גַּם אֵלַי וְאֶבְרָכֶם:

וירא ישראל את בני יוסף ויאמר מי אלה:
וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל־אֲבִיו בְּנֵי הִם אֲשֶׁר־נָתַן־לִי אֱלֹהִים בְּנֵה וַיֹּאמְרוּ קַח־ם: ט
גַּם אֵלַי וְאֶבְרָכֶם:

אמר ר' אבהו

נחמן בר יצחק פתח לה פתחא להא פרשתא מהכא שיר המעלות לולי ה' שהיה לנו יאמר נא ישראל לולי
ה' שהיה לנו בקום עלינו אדם אדם ולא מלך
אם על המלך טוב יכתב לאברהם
ועשרה אלפים כבר כסף וגו' אמר ריש לקיש גלוי וידוע לפני מי
שאמר והיה העולם שעתיד, דמן לשקול שקלים על ישראל לפיכך
הקדים שקליהן לשקליו והיינו דתגן "באחר באור משמיעין על השקלים

וירא ישראל את בני יוסף ויאמר מי אלה:
וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל־אֲבִיו בְּנֵי הִם אֲשֶׁר־נָתַן־לִי אֱלֹהִים בְּנֵה וַיֹּאמְרוּ קַח־ם: ט
גַּם אֵלַי וְאֶבְרָכֶם:

אמר ר' אבהו

ר' אליעזר אומר אם ישראל עושין תשובה
נגאלין ואם לאו אין נגאלין אמר ליה רבי יהושע אם אין עושין תשובה אין נגאלין *אלא הקב"ה
מעמיד להן מלך שגורותיו קשות כהמן וישראל עושין תשובה ומחזירן למוטב
אם על המלך טוב יכתב לאברהם
ועשרה אלפים כבר כסף וגו' אמר ריש לקיש גלוי וידוע לפני מי
שאמר והיה העולם שעתיד, דמן לשקול שקלים על ישראל לפיכך
הקדים שקליהן לשקליו והיינו דתגן "באחר באור משמיעין על השקלים

וירא ישראל את בני יוסף ויאמר מי אלה:
וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל־אֲבִיו בְּנֵי הִם אֲשֶׁר־נָתַן־לִי אֱלֹהִים בְּנֵה וַיֹּאמְרוּ קַח־ם: ט
גַּם אֵלַי וְאֶבְרָכֶם:

אמר ר' אבהו

מחצית השקל, ר' יהודה ור' נחמיה, חד אמר
לפי שחטאו (בעגל) במחצית היום, יתנו מחצית
השקל, וחרגא אמר לפי שחטאו בשש שעות יתנו מחצית
השקל דעבד ששה גרמסין. (שם מטבע שהיתה בימי
משה).

אמר ר' אבהו
אמר ר' אבהו

"שאו מרום עיניכם וראו, מי ברא אלה" (ישעיהו, מ). "אמר רבי
שמעון: רז זה לא נתגלה, מלבד יום אחד שהייתי על חוף הים, ובא אליהו ואמר
לי: רבי, ידעת מהו 'מי ברא אלה' ? אמרתי לו: אלו השמים וצבאם מעשה
הקב"ה, שיש לו לבן־אדם להסתכל בהם, ולברך אותה, ככתוב: 'כי־אראה שמיך
מעשה אצבעותיך, יגו', ה' אדונינו מה אדיר שמך בכל הארץ' (תהלים, ח). אמר
לי: רבי, דבר סתום היה לפני הקב"ה, ונתגלה בישיבה של מעלה, וזה הוא:
בשעה שהסתום מכל סתומים חפץ להתגלות, שעה בראשונה נקודה אחת, וזה
עלה להיות מחשבה, צייר בה כל ציורים, חקק בה כל חקיקות, וחקק בתוך
המאור הקדוש הסתום חקיקת ציור סתום אחד, קודש קדשים, בניין עמוק היוצא
מתוך מחשבה, ונקרא 'מי'. ראשית הבניין, קיים ולא קיים, עמוק יסתום בשמו.
לא נקרא אלה 'מי', חפץ להתגלות ולהיקרא בשם, ונתלבש בלבוש יקר מאיר,
וברא 'אלה', ועלה 'אלה' בשם. נתחברו האותיות אלו באלו, ונשלם השם
'אלהים', ועד שלא ברא אלה, לא עלה 'אלהים' בשם.
ואותם שחטאו בעגל, על רז שלגו אמרו: 'אלה אלהיך ישראל'.

וכמו שהשתחף 'מי' ב'אלה', כך הוא שם המשותף תמיד, ובסוד זה העולם
קיים, פרח אליהו ולא ראיתיו, וממנו ידעתי את הדבר שעמדתי על רזו וסתרו.
בא רבי אלעזר וכל החברים ונשתחוו לפניו, בכו ואמרו: אילמלא לא באנו
אלא ללמדנו זה, דינו"